

Otvorena spomen soba akademiku Luki Mariću (1899.-1979.)

Pletikosić, Dušan; Mileusnić, Marta

Source / Izvornik: **Vijesti Hrvatskoga geološkog društva, 2022, 59, 14 - 16**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:169:271430>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-16**

Repository / Repozitorij:

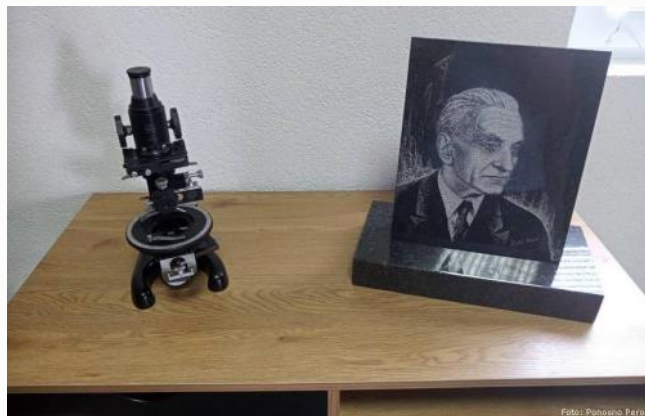
[Faculty of Mining, Geology and Petroleum
Engineering Repository, University of Zagreb](#)

Otvorena spomen soba akademiku Luki Mariću (1899.—1979.)

Dušan Pletikosić i Marta Mileusnić

Prošle su tri godine od stote godišnjice rođenja akademika Luke Marića kada se u sumještanima njegovoga rodnog sela Papići rodila ideja o otvaranju spomen sobe. Spletom okolnosti u međuvremenu se stanovnicima Banije dogodio niz prirodnih nepogoda, od poplave i klizišta do razornog potresa, pa je i realizacija te ideje s razlogom kasnila. Zahvaljujući građanskoj inicijativi iz nekoliko mjesnih odbora općine Sunja, udruženoj u građansku udrugu „Ponosno pero“, 21. svibnja 2022. godine, u Društvenom domu Papići otvorena je spomen soba koja promovira „banijski trokut“ koristeći životnu ostavštinu akademika Luke Marića.

Mikroskop i slika akademika Luke Marića

Kraj kojeg se pobliže naziva „banijski trokut“ (geografski omeđen dijelom toka rijeke Save i Une te dijelom bivše željezničke pruge Zagreb – Sunja – Hrvatska Kostajnica – Split) je područje s dvadesetak sela i većim naseljima: Hrvatska Dubica, Hrvatska Kostajnica i Sunja. Građani ovog kraja, otvaranjem ove spomen sobe, željeli su odati posebno priznanje čovjeku rođenom na njihovom području, čiji je znanstveni, prosvjetni, stručni i društveni rad daleko nadmašio okvire rodnog kraja.

Kao podloga osmišljavanju spomen sobe, građanskoj inicijativi služili su članci i bilješke (dostupni na Internetu) koje su napisali njegovi kolege iz akademske zajednice, djelatnici matičnog Rudarsko-geološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Srpskog kulturnog društva „Prosvjeta“ iz Zagreba. Osim toga, građanska inicijativa pronašla je i mnoge druge priloge koji rasvjetljavaju lik i djelo akademika Luke Marića, osobito njegovo djetinjstvo te društveni i stručni rad na području Banije.

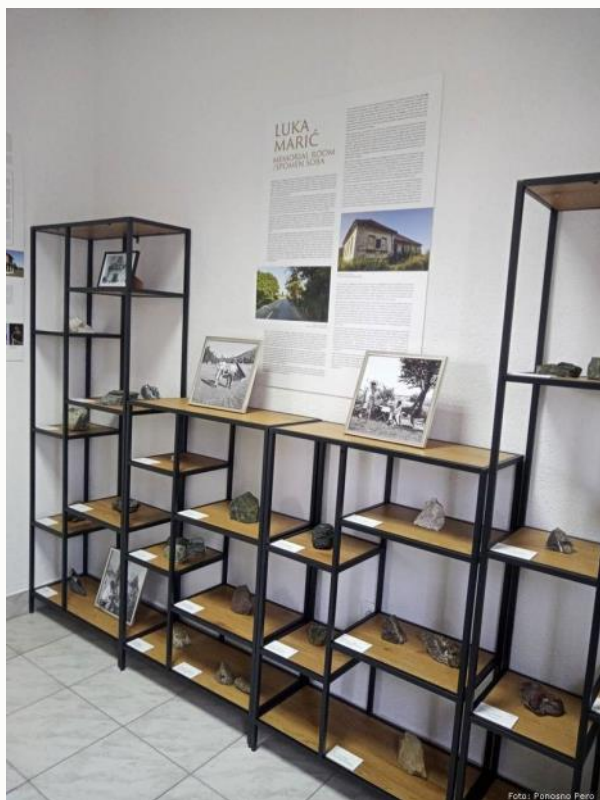

Izložena literatura

Studijska istraživanja širom bivše Jugoslavije i dijelom svijeta (Francuska, Čehoslovačka, Egipat, Sirija, Burma) imala su svoje začetke u ranoj mladosti, kada je Luka kao dječak promatrao krajobraz rodne Banije i njegov raznoliki prirodni sastav, te mu se kasnije vratio u svom stručnom i društvenom radu. Svojom stručnom ekspertizom pomogao je u procjeni isplativosti nastavka rudarstva i talioništva u Petrovoj i Zrinskoj gori na Baniji (1937. godine objavljeno u časopisu Priroda broj 6); sudjelovao je u istraživanjima trase unske željezničke pruge; bio je suosnivač i predavač na odjelu Tehnološkog fakulteta Zagreb u Sisku (danas Metalurški fakultet Sveučilišta u Zagrebu); podupirao je općinske zastupnike rodnog kraja koji su zagovarali izgradnju osnovne škole

Papići 1930. godine; bio je idejni začetnik i organizator doniranja za gradnju i opremanje Sokolskog doma u Papićima 1935. godine za kulturno sportske aktivnosti građanstva; dao je neposrednu potporu doniranju kinoprojektora za prikazivanje filmske umjetnosti među građanima rodnog kraja 1969. godine te donirao knjige OŠ Papići 1972. godine.

S eksponatima u spomen sobi pripomogli su i djelatnici Zavoda za mineralogiju, petrologiju i mineralne sirovine, Zavoda na kojem je akademik Luka Marić proveo svoj radni vijek. Spomen soba sadrži i prikaz stijena Banije, stijena kojima se bavio i prof. Luka Marić, za što je zaslužan dr. sc. Šime Bilić koji je nedavno doktorirao na petrogenezi peridotita i piroksenita toga kraja.

Dio postava izložbe

Svečano otvorenje spomen sobe

Značajni krajobraz „Sunjsko polje“ (proglašen 2013. godine) upravo je na onaj dio prirode koji obuhvaća dječjački horizont Lukine rodne kuće, a budući regionalni park prirode Zrinska gora (u pripremi od 2020. godine) je područje gdje je istraživao stijene i rudne pojave. Rodno selo Papići ima rubni položaj između ta dva područja pa su tako u spomen sobi izložene i fotografije zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta „banijskog trokuta“ kao podsjetnik građanskoj svijesti za očuvanje istih. Spomen soba akademiku Luki Mariću omogućava zainteresiranoj stručnoj i široj javnosti mjesto za sastanke prilikom obilaska ovih dvaju zaštićenih prirodnih područja u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Zanimljivost je da su iz istoga kraja još dva naša geologa akademika koja su se bavila istim područjem geologije kao i akademik Luka Marić. Akademik Fran Tučan (iz Divuše kraj Dvora na Uni) bio mu

je profesor na Filozofskom fakultetu u vrijeme kada je studirao Prirodopis i kemiju, a akademik Vladimir Majer (iz Siska) doktorand kojem je bio mentor i koji ga je naslijedio na mjestu profesora petrologije.

O životu te znanstvenom doprinosu akademika Luke Marića možete pročitati više u temi broja 56/1 Vijesti HGD-a iz 2019. godine pod naslovom „100 godina geologije u visokoškolskom tehničkom obrazovanju u Hrvatskoj“.

Prof. dr. sc. Ivan Sondi postao redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Sanja Bernat Gazibara i Ivan Sondi

Akademik Ivan Sondi

U četvrtak, 19. svibnja 2022. godine, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti održala je izbornu skupštinu na kojoj je izabrano 17 novih redovitih članova, pet dopisnih članova i pet članova suradnika HAZU. U Razredu za prirodne znanosti dr. sc. Ivan Sondi, redoviti profesor u trajnom zvanju Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, izabran je za redovitog člana. Svečano proglašenje novih članova Hrvatske akademije održano je u srijedu 15. lipnja 2022. godine u palači HAZU.

Ivan Sondi, rođen je 1965. godine u Pitomači. Znanstveni stupanj doktora znanosti iz geologije stekao je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1995. godine. Od 1991. do 2011. godine bio je zaposlenik Instituta Ruđer Bošković, gdje je 2010. godine izabran u zvanje znanstvenog savjetnika. Od 2011. godine redoviti je profesor u trajnom zvanju na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te gostujući profesor Instituta Jožef Stefan u Ljubljani. Član je suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Razredu za prirodne znanosti od 2016. godine. U razdoblju 1997. – 2003. godine boravio je i radio na Sveučilištu Clarkson u SAD-u, u laboratoriju

znamenitog koloidnog kemičara hrvatskog podrijetla prof. Egona Matijevića. Tijekom boravka u SAD-u bio je i gostujući istraživač na institucijama Specialty Minerals, Pennsylvania; Lincoln Laboratory, MIT, Massachusetts; i Beckman Coulter, Florida. Ivan Sondi dao je velik doprinos svjetskoj znanosti u području sedimentologije, geokemije, biomineralizacije i nanoznanosti. Istraživačka iskustva iz geoznanosti i nanoznanosti Ivan Sondi objedinio je i danas istražuje biogeokemijske procese na nanorazini. Pokrenuo je novi smjer u geoznanostima u Hrvatskoj koji uključuje istraživanje formiranja nanominerala i nanostrukturiranih mineralnih čestica i njihovu ulogu u biogeokemijskom kruženju tvari u okolišu. Dao je i važan doprinos razumijevanju procesa biomineralizacije karbonatnih minerala na nanorazini. Bio je voditelj ili suradnik na brojnim međunarodnim i domaćim projektima.

Svojim znanstvenom radom i publiciranjem u prestižnim međunarodnim znanstvenim časopisima